

اصول گزارشگری و اجرایی بر فارمدهای ورزشی را دیو

● چارلز میلر

ترجمه معصومه عصام

زمین بازی، صفحه تلویزیون و مفسربازی را بهتر به هم مرتبط کنید».

موقع گزارش هر مسابقه‌ای، چند اصل مهم را به خاطر داشته باشید:

اول آن که بایستی واقعاً معتقد باشید مسئولیت وظیفه اصلی شمارد این گزارش در قبال و برای بینندگان و شنوندگان است. البته حفظ این اعتقاد بعضی وقت‌ها بسیار مشکل است. بعضی از صاحبان و رؤسای غیرمنطقی تلویزیون‌ها،

برخی از مدیران پخش و یا تعدادی از بازی کنان عصبی و یا دیگر کسانی که برای پخش برنامه سرمایه‌گذاری کرده‌اند، ممکن است از شما تقاضاهای غیرعقلایی و نامعقول داشته باشند، اما اگر به خوبی کار کنید و شنوندگان و بینندگان وفاداری داشته باشید که به کار، استعداد، درستی و صداقت شما ایمان داشته باشند و بدانند که شما

داشته باشند، دیگر چندان نیازی به این علایم ندارند و می‌توانند بهمند کجا لازم است تفسیر و یا اظهارنظری را در میان گزارش بگنجانند. در هنگام گزارش یک مسابقه فوتبال، گزارشگر باید از هر دو وضعیت ایستاده و نشسته استفاده کند. «والت براؤن»، گزارشگر و کارگردان ورزشی این نوع مسابقات که برای فرستنده تلویزیون کابلی فونیکس کار می‌کرد در تمام ورزش‌ها تا آنجا که ممکن بود ایستاده و سرپا گزارشگری می‌کرد. (در این حالت گزارشگر احساس انرژی و قدرت بیشتری می‌کند و آنرا به شنوندگانش نیز منتقل می‌کند). براؤن، دلایلی را هم برای این کار ذکر می‌کند. او می‌گوید: «وقتی شما ایستاده گزارش می‌کنید، زمانی که لازم باشد می‌توانید راحت‌تر این طرف و آن طرف بروید و

قانون کلی گزارشگری در مورد پخش زنده بازی‌های زنجیره‌ای، این است که گزارشگر اصلی، کارگردان و مدیر اتاق فرمان است. اوست که حرف می‌زند، مگر موقعی که لازم است مفسر ورزشی و یا کارشناس آماری تیم مطالبی را بیان کند. برای این کار نیز مفسر ورزشی با بالا بردن دست نشان می‌دهد که می‌خواهد در موردی اظهارنظر کند، اگر تصمیم گزارشگر اصلی بر این بود که اجازه بدهد آن وقت پس از آن که حرف‌هایش تمام شد، انگشت سبابه خود را پایین می‌آورد و به این ترتیب به او می‌گوید که حرفش را بزند. مفسران ورزشی بایستی همیشه حرف‌های خود را طی زمانی که به آنها فرصت داده شده است تمام کنند تا گزارشگر بتواند بلافضله بازی را دنبال کند، به جز در مورد علامت شروع. کسانی که با هم مدتی طولانی همکاری

وظیفه اصلی یک گزارشگر ورزشی آن است که برای طرفداران ورزش یک بازی روشن، دقیق و منصفانه گزارش کند، این مسئولیت وقتی که شما گزارش رادیویی دارید، بیشتر است.

بازی‌های بسیار مهم را امتیاز دهید و بالا فاصله گزارش کنید. وظیفه شما این است که متوجه اهمیت بازی‌ها، نکات برجسته آن و نقطه اوج و فرود بازی‌ها باشید و اطلاعات خود را به بینندگان و شنوندگان انتقال دهید. اهمیت این رویدادها، هم از طریق آن‌چه که می‌گوید و هم نحوه بیان شما به مخاطبان منتقل می‌شود. بعضی از نقطه‌نظرهای انتقادی ممکن است برای طرفداران معقول و در عین حال پیچیده، معلوم و روشن باشد، ولی گاه نیز لازم است تفسیرهای خود را به نحوی بیان کنید که به بالا بدن داشش عمومی ورزشی مخاطبان بینجامد.

برای مخاطبان رادیویی، بازی را با شرح جزئیات بیشتر گزارش کنید:

شنوندگان رادیو نیاز بیشتری به دانستن دارند؛ مثلاً باید بدانند وضعیت هوا چگونه است؛ ورزشگاه چه طور به نظر می‌رسد؛ رفتار طرفداران تیم‌ها چگونه است؛ آیا بازیکن چپ دست یا راست دست است؛ جهت باد از کدام طرف است؛ امتیاز‌هادر چه وضعیتی است؛ چه کسی اول است؛ تعداد اوت‌ها چقدر بوده؛ وقت تلف شده بازی چقدر است و آیا بازی، یک بازی معمولی است یا نه، بازی خوبی است؟

هیچ وقت، اتفاقات و حوادث بازی را مهم‌تر از آن‌چه که هستند نشان ندهید: عموماً یک بازی کسل‌کننده، به طور طبیعی گزارشگر را برآن می‌دارد که با بزرگ جلوه‌دادن اتفاقات داخل زمین

که مهم‌ترین آنها، این است که تعصب باشگاهی باعث می‌شود چشم گزارشگر ورزشی نسبت به دیدن رویدادهای واقعی زمین بسته بماند، در حالی که وظیفه اصلی یک مجری - گزارشگر ورزشی آن است که برای طرفداران ورزش یک بازی روشن، دقیق و منصفانه گزارش کند، این مسئولیت وقتی که شما گزارش رادیویی دارید، بیشتر است، زیرا تماشاگران تلویزیون می‌توانند گزارش شما را با آن‌چه که می‌بینند مقایسه کنند، و تاحدی می‌توانند در برابر گرایش‌های درونی شما مقاومت کنند، ولی شنوندگان رادیو بازی رانمی بینند و به همین دلیل این تعهد را دارید که حتماً با بی‌طرفی گزارش کنید، زیرا در نهایت گزارشگری شماست که تجربه و حس بازی را در اختیار آنها قرار می‌دهد.

باشد این توجه داشت برخی از توصیه‌هایی که در ذیل می‌آید مربوط به همه ورزش‌ها است و برخی دیگر، مربوط به یک یا دو ورزش خاص :

اتفاقات مهم بازی را گزارش کنید

و تفسیرها و اظهارات نظرهارا به وقت مناسب آن موكول نمایید:

گزارشگری بازی‌های زنجیره‌ای با گزارشگری ورزش‌ها و رقبات‌های انفرادی متفاوت است. این بازی‌ها قسمتی از روند مسابقات فصلی ورزشی است که فقط در انتهای می‌شود از آنها نتیجه گیری کرد. اگر زیرک و تیزهوش باشید و کاملاً در جریان بازی ها قرار بگیرید می‌توانید

صرفاً سرپوشی برای تأمین منافع سازمان‌ها و باشگاه‌ها و گروه‌های ورزشی نیستید، در طولانی مدت، به خوبی از عهده کار برخواهید آمد.

دوم آن که در عین حال باید به خاطر داشته باشید شغل شما گزارشگری، ایجاد سرگرمی و به فروش رساندن بلیط مسابقات است. گزارش‌های شما بایستی دقیق و منصفانه اجرا شود. شما باید بتوانید به عنوان یک مجری سرگرم کننده و جذاب، طرفداران و علاقه‌مندان بازی را تامدт حتی سه ساعت جذب و حفظ کنید و حتی بیشتر از خود باشگاه بلیط بفروشید، یعنی خودتان به عنوان یک گزارشگر خوب و موفق بلطفهای زیادی را به فروش رسانید و ارتباطات طبیعی لازم را برای تشویق هواداران و علاقه‌مندان به خرید بلیط برقرار کنید. سعی کنید از هر نوع دوره‌یوی و ریاکاری و تشویق اجباری و یا هر کار دیگری که باعث می‌شود در طرفداران و مخاطبان نسبت به ازرهش وجودی شما شک و شبه و یا سوالی ایجاد شود، بپر هیزید.

و سرانجام از هر نوع هواداری و تعصب تیمی خودداری کنید. گزارشگرانی از این دست، برای مخاطبان ورزشی ناآشنا و ناشناخته نیستند و می‌دانند که چگونه برخی از گزارشگرها به این ترتیب برای خود در میان طرفداران تیم‌ها شهرتی دست و پا می‌کنند. دلایل زیادی برای پر هیز از جانبداری و طرفداری باشگاهی وجود دارد

کنید.

هنگامی که بازیکنی صدمه دیده است، هیچ گاه درباره شدت و یا نوع جراحت او، پیش خود حدس نزنید و سخنی نگویید:

اگر به نظرتان رسید که بیان جزئیات مربوط به صدمه بازیکنی برای گزارش مهم است، دستیار خود را پیش مری یا دکتر تیم بفرستید. اطلاعات غیردقیق در مورد صدمه بازیکن می‌تواند نگرانی‌های زیادی در بین خانواده و دوستان آن بازیکن ایجاد کند.

در گیری‌های بین بازی کنان دو تیم را از نظر دور نکنید، ولی در عین حال درباره آن جنبال و هیامو به راه نیندازید:

بازی‌های هاکی و فوتبال اغلب خشنونت آمیزند و برخورد و در گیری بین بازی کنان در آنها رایج است. اگر شما به این در گیری‌ها بیش از حد بها بدید، ممکن است هم به پرخاشگری و خشنونت طرفداران تیم‌ها و هم به تداوم کینه جویی و انتقام بین بازی کنان دامن بزینید.

اگر در مورد بعضی از اطلاعات مطمئن نیستید، آنها را به دست حس و گمان نسپرید:

خیلی سریع و در حالی که مطمئن نیستید چیزی نگویید و فقط وقتی روی خطای یا موارد دیگر اطمینان لازم به دست آورده‌ید نظر بدید. تصحیح مرتب اشتباهاتی از این قبیل باعث رنجش و خشم طرفداران تیم می‌شود.

می‌توانید آن را تصحیح کنید؛ مثلاً «این چهارمین توب این بازیکن، بینشید سومین توب اوست». ظاهرا هیچ چیز غلطی در بین نیست، اما اگر مرتب اشتباه کنید و بعد تصحیح کنید، باعث آزردگی و رنجش مخاطبان شما خواهد شد.

در هنگام گزارش تلویزیونی، راجع به وقایع و اتفاقات داخل زمین که دورین آنها را به وضوح نشان نداده است، بیشتر صحبت کنید:

بینندگان تلویزیون لزوماً هر چیزی را که تماشاگر استادیوم می‌بیند، روی صفحه تلویزیون نمی‌بیند؛ به همین دلیل پخش مجدد صحنه بازی و همچنین تفسیر و اظهارنظر شما می‌تواند اطلاعات زیادی در اختیار آنها بگذارد که بازی را برایشان روشن، آموزش دهنده و سرگرم کننده کند. هنگامی که مسابقه‌های زنجیره‌ای و زنده گزارش می‌کنید تفسیرهای شما خیلی زیاد و یا خیلی کم نباشد:

از حرفزدن زیاد و نامربوط که باعث سردرگمی و اغتناش ذهنی مخاطبان شما می‌شود، اجتناب کنید. در ضمن، از آن طرف بام هم نیفتید و پیش خود فرض نکنید که بینندگان و یا شنوندگان گزارش در تمام طول بازی با شما بوده‌اند و بنابراین از همه جریان‌ها و رژیوایدهای بازی اطلاع دارند. به همین دلیل شما باید گاه به گاه، نکته‌های کلیدی بازی، حوادث و صدمه‌ها و دیگر اتفاق‌های مربوط به بازی را تکرار

ورزش، آنها را جذاب جلوه دهد. از این وسوسه پرهیزید.

از جملات کلیشه‌ای رایج ورزشی، زیاد استفاده نکنید:

البته نمی‌شود به طور کلی از عبارات و کلیشه‌ای رایج ورزشی صرف نظر کرد، زیرا عموماً طرق معلوّدی برای توصیف و گزارش اتفاقاتی که مکرر و مکرر در یک ورزش معین روی می‌دهد، وجود دارد، اما در ضمن باید نسبت به استفاده از عبارات کلیشه‌ای هشیار باشید و سعی کنید از به کار گیری بیش از حد آنها خودداری کنید. البته بعضی از عبارات و جمله‌های آشنا، کاملاً روشن و واضح هستند و به دشواری می‌توان آنها را تغییر داد. در به کاربردن اصطلاحات کهنه کاملاً احتیاط کنید، اما در عین حال از به کار بردن حرف‌ها و جمله‌های معمولی (اگر نمی‌توانید بهتر از آنها پیدا کنید) نترسید. اگر چه نباید از عبارات کلیشه‌ای، به کلی صرف نظر کرد اما باید دانست که با استفاده از جملات و عبارات مختلف برای توصیف رویدادهای مشابه و یکسان، بیشتر می‌توان به ارائه گزارش‌های پخش زنده بازی‌های زنجیره‌ای تنوع بخشد. از دادن هر نوع آمار و ارقام تا موقعی که آنها را جلوی چشم ندارید و یا نسبت به صحبت آنها در حافظه خود مطمئن نیستید خودداری کنید:

البته اگر شما در موردی اشتباه کنید،

مجبور نیستید بعد از هر حرکتی در بازی حتماً تفسیری و اظهارنظری داشته باشید، اگر حرف مهمی برای گفتن ندارید ساکت باشید

کلمه «وضعیت» را بیش از حد به کار نبرید.

بعضی از گزارشگران ورزشی تقریباً به هر چیزی «وضعیت» می‌گویند: یک وضعیت پاس، یک وضعیت آفساید، وضعیت دوم و...، تکرار مرتب این کلمه واقعاً خسته‌کننده و کسالت‌آور است.

از صدایهای پس زمینه برای جذاب تر کردن گزارش استفاده کنید:

در اغلب مسابقه‌های ورزشی لحظاتی وجود دارد که هیجان و ولوله تماشاگران تمام ورزشگاه را فرا می‌گیرد. شنیدن صدای تشویق و ولوله آنها می‌تواند گزارش شما را پرپارتر و جذاب‌تر کند. هنگامی که تماشاگران و طرفداران تیم‌ها، به جای شما هیجانات بازی را منتقل می‌کنند. سکوت کنید و از سکوت خود هیچ نترسید.

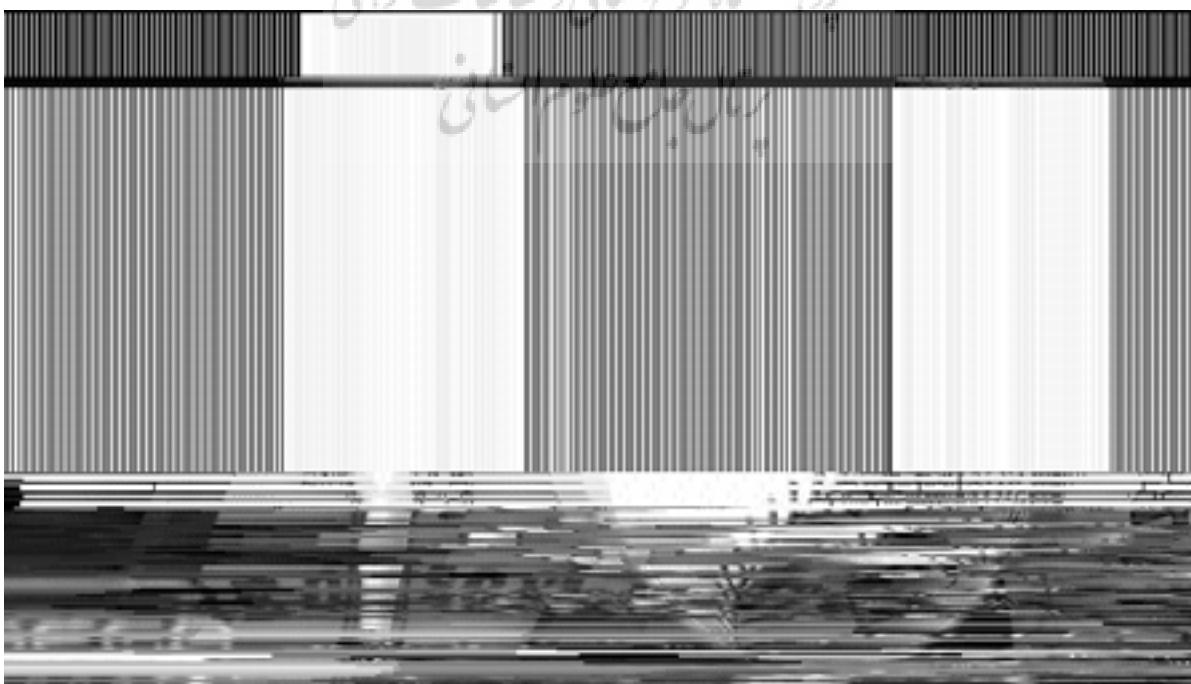
با مفسر بازی در مورد تلفظ بعضی از

اسامی سخت و مشکل توافق کنید: در هنگام پخش تلویزیونی بازی‌های حرفة‌ای زنجیره‌ای که به طور مستقیم و زنده اجرا می‌شود، ممکن است گزارشگر و مفسر بازی، بعضی از اسامی را به صورت‌های مختلف تلفظ کند، البته شاید خیلی از شنوندگان و بینندگان به این موضع توجه نکنند، ولی همیشه باید آن دسته از

مخاطبان بسیار دقیق را مدنظر داشت که به این نکته‌ها توجه می‌کنند.

تفسر و تحلیل گر بازی

تفسر و تحلیل گر بازی‌ها، معمولاً استراتژی و راهبرد کلی بازی، نحوه پیشروی بازی و برتری‌های فردی بازیکنان را برای بینندگان و شنوندگان به خوبی توضیح می‌دهد. مفسران بازی با دادن اطلاعات مفید، به مخاطبان کمک می‌کنند تا نکات فنی و زیبایی‌های بازی را بهتر بفهمند. مفسران بازی‌ها تقریباً بدون استشنا ورزشکاران سابق همان رشته‌های ورزشی هستند که اکنون آن را تحلیل می‌کنند و موسوم است که از قهرمانان سابق مسابقات اتومبیل رانی، اسکی، بیس‌بال، فوتبال، مریبان، شناگران، ژیمناست‌ها، گلف بازها، تنیس بازان و سایر کسانی که زمانی در رشته‌های ورزشی خود شهرت کافی داشته‌اند، برای بیان تحلیل‌ها و تفسیرهای دقیق استفاده شود. تفسیر کردن بازی‌ها و مسابقات، کاری بسیار تخصصی است و نیاز به تهیه و تدارک فراوان او قبل دارد. یک مفسر ورزشی به طور معمول آن دسته‌های اطلاعات و اظهارات‌نظرهایی را بیان می‌کند که به تکمیل کار گزارشگر کمک کند نه آن که عین گفته گزارشگر را تکرار نماید. به همین در مورد جزئیات ورزش موردنظر یاد

اعلام کرده است اطاعت کنید. شاید بعضی وقت‌ها لازم بدانید که باید در جاهایی صحبت کنید، اما منتظر بمانید تا همکاران بهشما علامت شروع صحبت بدند.

می‌توانید بین خود توافق کنید که تفسیرهای هوشمندانه و دقیق خود را در بین وقههای بازی ویا وقت گرفتن‌ها (بیکتاب و هاکی) بیان کنید.

- همیشه به تفسیرهای خود قبل از شروع حرکتی جدید در بازی خاتمه دهید.

- ممکن است حفظ توازن و هماهنگی با همکاران کمی سخت باشد اما بدانید این

در اغلب مسابقه‌های ورزشی لحظاتی وجود دارد که هیجان و ولوله تماشاگران تمام ورزشگاه را فرامی‌گیرد. شنیدن صدای تشویق و ولوله آنها می‌تواند گزارش شمارا را پربارتر و جذاب‌تر کند.

کار بسیار ضروری و اساسی است. مخاطبان رادیویی و تلویزیونی دوست دارند اعضاً تیم گزارش ورزشی همکاری لازم باهم داشته باشند، یکدیگر را تکمیل کنند تا بتوانند یک گزارش خوب و ارزنده ارائه دهند.

اگر می‌خواهید یک مجری ورزشی خوب و حرفه‌ای از هر نوع آن (گزارشگر، مفسر، ... و نظایر آن) بشوید بایستی یک کتابخانه ورزشی شخصی برای خودتان درست کنید و تا آن‌جا که امکان دارد در مورد بسیاری از ورزش‌ها اطلاعات خود را کامل کنید و در ضمن به خاطر داشته باشید که هیچ چیز نمی‌تواند جای تجربه و مهارت شما را بگیرد.

- مجبور نیستید بعد از هر حرکتی در بازی حتماً تفسیری واظهار نظری داشته باشید، اگر حرف مهمی برای گفتن ندارید ساكت باشید.

- در تفسیرهایی که می‌کنید اطلاعات مفید به مخاطب بدهید؛ مثلاً گفتن جمله «چارلی یک ضربه عالی را گرفت» هیچ اطلاع مفیدی به شنونده نمی‌دهد.

- اطلاعات مربوط به هر دو تیم را در دست داشته باشید؛ البته گزارشگر این بازی‌ها هم اطلاعاتی جمع‌آوری کرده است، اما ممکن است در گرمگرم بازی فراموش کرده باشد آنها را بگویید. شما می‌توانید به سهم خود این مطالب و آمار و ارقام را یادآوری کنید.

- لحظه‌های کلیدی بازی را یادداشت کنید.

- مشارکت اصلی شما در گزارش، به عنوان یک مفسر است، لذا بازی را با بی‌طرفی نظاره کنید؛ کاری که ممکن است همیشه برای گزارشگر مقدور نباشد. به جنبه ساختاری و مهیج بازی‌ها توجه کنید و آنها را در موقع مناسب بیان کنید، اما در هر حال غلو نکنید.

- هیچ‌گاه حرف گزارشگر را در حين پخش گزارش قطع نکنید. اگر او مرتکب اشتباه فاحشی شده است، آنرا روی کاغذی بنویسید و به او بدهید. برای شنونده

یا بیننده این احساس که اعضای گروه گزارشگری بین خود تضاد و اختلاف دارند، سخت ناخوشایند است. البته بحث و گفتگویی بین گزارشگر و مفسر که دیدگاه‌های متفاوت درباره بازی داشته باشند، خوب و برای طرفداران بازی مفید است و مادامی که این حرف‌ها و گفتگوها دوستانه است باید به آن ادامه داد و بی موقع آن را قطع نکرد.

- مراقب سوال‌هایی باشید که از همکار خود می‌کنید. گاه حتی افراد بسیار باتجربه و با صلاحیت هنگامی که سخت مشغول و مஜذوب بازی هستند نسبت به سوالی که کرده‌اید با بی تفاوتی جواب می‌دهند.

- از قوانینی که همکار گزارشگر شما

بگیرد.

تفسران بیس بال که اغلب از بازیکن‌های سابق خط پرتاب، گیرنده توپ و یا مدیران باشگاه بوده‌اند، با تفسیرها و تحلیل‌های خود به نحو غیرمستقیم آموزش‌هایی را نیز درباره این بازی می‌دهند.

بعضی از گزارشگران یک ساعت شیشه‌ای شنی که در هر سه دقیقه شن آن خالی می‌شود روی میز می‌گذارند و امتیازها و سایر اطلاعات مهم را تکرار می‌کنند و دوباره ساعت را بر می‌گردانند تا سه دقیقه بعد باز مطالب مهم را بگویند.

رقبات‌های ژیمناستیک، اسکیت، اسکیت روی یخ، شیرجه و ورزش‌های مشابه آنها که ماهیت و کیفیت هنری بالایی نیز دارند، معمولاً توسط کارشناسان خاصی گزارش می‌شود. تفسیر این نوع ورزش‌ها که بر اساس قضاوت داوران، امتیازها تعیین می‌شود، بسیار حساس است، زیرا اکثریت بینندگان اطلاعات چندانی درباره ارزش نوع اجرای نمایش و حرکت‌های انفرادی ورزشکاران ندارند.

توصیه‌های لازم به مفسران و تحلیل‌گران

- هرگز بلا فاصله عین گفته گزارشگر و یا حرف او را بلا فاصله (اما به شکل دیگر) تکرار نکنید.

